

Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности

☒ п.к. 5500, гр. Ловеч, ул. "Стара планина" 31; ☎ 068 / 600-181, Email: Rescentyr_Lovech@abv.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
ЕЛЕНКО НАЧЕВ
НАЧАЛНИК РИО - ЛОВЕЧ**

ПРОГРАМА
ЗА
РАЗВИТИЕТО НА ИНТЕГРИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ И
ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ
ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ
2015 - 2020 г.

Въведение

Ресурсните центрове са държавни обслужващи звена в системата на Народната просвета. Изпълняват държавната политика относно интеграцията, образованието и социализацията на децата и учениците със СОП в съответствие със съвременните европейски тенденции, международни актове и документи и българското законодателство и членството ни в ЕС.

Създаването на ресурсните центрове се появи като отговор на проблемите на децата и учениците с увреждания и им дава възможността да общуват, да се обучават със своите връстници, да бъдат самостоятелни, равнопоставени и да постигнат трайна социална адаптация.

Включването на детето в образованието е един аспект от включването в обществото.

Образователната система трябва да е в състояние да предлага пълен набор от помощ и специални услуги, осигуряващи на всички деца правото на всеобхватно и балансирано обучение.

Нормативна база:

1. Международни документи

Всеобща декларация за правата на човека, Конвенция на ООН за правата на детето, Световна декларация за правата на учениците / предложена от Унгария на страните членки на ЮНЕСКО и съвета на Европа по случай 50-годишнината от Всеобщата декларация за правата на човека/.

2. Българско законодателство-социалната интеграция на хората с увреждания, включително на децата и юношите, е държавна политика на Република България, съответстваща на международните стандарти и нормативни актове:

Конституция на Република България, Закон за интеграция на хората с увреждания, Национална стратегия за равни възможности на хората с увреждания, Закон за закрила на детето и Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето, Закон за народната просвета и Правилник за прилагане на закона за народната просвета, Наредба № 1 от 23.01.2009 година за обучението на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания.

Съгласно конвенцията на ООН за правата на детето- водещ принцип, който взема върховенство е действията на всички заинтересовани страни да бъдат насочени в най-добрия интерес на детето.

В актовете, приети в рамките на Европейския съюз, както и в документите на ООН в областта на образованието са дефинирани две основни цели. Те са изведени като основни цели и за развитието на българското училищно образование в Националната програма за развитие на училищното обучение и предучилищна подготовка 2006-2015 г, а именно:

1. Равен достъп до образование
2. Качествено образование

Държавата полага особена грижа за децата и учениците, като създава подкрепяща среда и други условия за равен достъп до качествено образование и за пълноценното им включване в образователно-възпитателния процес.

Качественото образование за децата със специални образователни потребности в общообразователните училища и детски градини се осъществява с осигуряване на подкрепяща среда /архитектурна среда, подходяща информационна среда с технически средства и апаратура, дидактически материали, учебни помагала, непрекъсната психолого-педагогическа подкрепа от екип от специалисти, осигуряване на индивидуални образователни програми и програми по специалните учебни предмети/, която да развие максимално възможностите на всяко дете с цел неговата бъдеща социална реализация.

Включващото образование означава изграждане на система на общо образование, която позволява обучението на деца, независимо от тяхното физическо, интелектуално, социално, емоционално, лингвистично или друго състояние, като почива на факта, че училището образова чрез познание, умения, общуване и преживяване и е призвано да развива личности, а не само знаещи същества.

I. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ И ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ НА ИНТЕГРИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ В ОБЛАСТТА

Сравнителна таблица за училищната мрежа в област Ловеч
към 15.09.2014 г.

Таблица 1

Вид учебно заведение/ обслужващо звено	Учебни заведения:			
	Общ брой	В т.ч. с интегрирани ученици от РЦ	В т.ч. с достъпна среда	
			Рампа	Санитарен възел
1		3	5	6
Детски градини /ОДЗ/		17	3	3
Начално училище		15	1	1
Основно училище		102	8	8
Средно общообразователно училище		76	2	2
Професионални гимназии ПМГ, ГЧЕ, СХУПИ, ВПУ		2	3	3
Специални училища ООУ, ПУ		1	2	2
РЦПИОВДУСОП		213	1	1
ОДК, ОПЦ, Уч. общежитие		-	1	
Общо		213	14	13

Забележка: В ПГ по ИТУ се обучават ученици със СОП , I-ва степен на професионална квалификация със специалност: „Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения”

Специални училища на територията на Област Ловеч
към 15.09.2014 г.

Таблица 2

	Община Населено място	Учебно заведение	Вид на училището	Брой ученици
1.	Ловеч	Помощно училище “Васил Левски”	Помощно/за деца с умствена изоктаналост/	33
3.	Тетевен, с. Голям извор	Основно оздравително училище “Васил Левски”	оздравително	45
4.	Троян, с. Шипково	Основно оздравително училище “Никола Войновски”	оздравително	31

Във връзка с гарантиране правото на децата със специални образователни потребности на равен достъп до качествено образование при развиване и предоставяне на подходяща подкрепяща среда, ЕКПО към РИО извършва оценяване и препоръчва за обучение в специални детски градини и училища съгласно Наредба № 1/23.01.2009 година.

На територията на областта съществува едно помощно училище-интернат, в което се обучават 33 ученици с умерена и тежка степен на умствена изостаналост, както и с множество увреждания. То е подходящо учебно заведение за обучение и възпитание на тези деца и стимулиращ фактор за тяхното развитие. Това предполага запазване на единственото помощно училище в областта. Необходимо е, да се извърши адекватна оценка на състоянието му и на качеството на предлагания образователно-възпитателен процес.

Обучението и възпитанието на деца в помощното училище изисква включването на достатъчно специалисти – педагози с различна специализация, медицински и обслужващ персонал. Учениците трябва да бъдат диагностицирани със съвременни методи и да се състави план за развитието на всяко от тях, да се разработят подходящи учебни пособия и материали, да се осигурят подходящи условия, осъвременяване на материално-техническата база, помещения, обзавеждане и технически средства. Необходимо е персоналът, работещ в училището да провежда поддържаща квалификация, с цел адекватно обучение и възпитание и осигуряване успешна социална интеграция и професионална реализация на учениците.

Кадрови ресурс в Ресурсен център – Ловеч

Таблица 3

Специалисти/ уч. година	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
<i>Директор</i>	1	1	1	1	1	1	1
<i>Ресурсни учители</i>	9	13	12	13	16	16	17
<i>Учител на деца с езиково-говорни нарушения</i>	1	2	2	2	2	2	2
<i>Психолози</i>	1	1	1	1	2	2	2
<i>Непедаг. персонал</i>	2	2	3	3	3	3	3
Общо:	14	19	19	20	24	24	25

Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – Област Ловеч се помещава в сградата на Професионална гимназия по икономика, търговия и услуги – Ловеч /съгласно Заповед РД 14-07/04.02.2008 година на Министъра на образованието и науката, обн. в ДВ 19/22.02.2008 год./ Сключен е договор за безвъзмездно ползване на част от имот - публична държавна собственост между ПГ по ИТУ и РЦПНОВДУСОП за предоставяне на 4 броя стаи /3 бр. класни стаи и 1 бр. административно помещение/.

РЦПНОВДУСОП разполага със самостоятелен вход, има изградена рампа за инвалидни колички и самостоятелен санитарен възел.

Обособени са 7 стаи, обзаведени с подходящи за съответната дейност мебели и техника със следното предназначение:

- **дирекция;**

- **администрация;**

- **методичен кабинет** за провеждане на педагогически съвети, екипни срещи, оперативки, заседания на ЕКПО, семинари, тренинги и обучения; консултация с родители. Закупена е специализирана литература, помагала и софтуерни продукти.

- **кабинет на психолог: оборудване** – комплекти с дъски за вгнездяване на „Кото“: пространствени комплекти от 2 до 6 години; комплекти със съставни фигури от 4 до 12 години; комплекти с цели фигури от 2 до 6 години; Дървени играчки –Дидактик, тестове и игри; специализирана литература и помагала.

- **кабинет на учител на деца с езиково-говорни нарушения: оборудване** – инвентарни предмети съгласно списък за обзавеждане на логопедичен кабинет; комплекти нагледни средства по български език и математика, кутия геометрични фигури, тест за пространствено ориентиране; магнитна дъска; специализирана литература и други; набор материали от Логопедичен център „Ромел“.

- **стая за занимания по интереси за извънкласни и извънучилищни дейности; за полезни умения: оборудване**-обзаведена с подходящи за целта мебели и материали за работа с деца/ученици по извънкласни дейности и арт-терапия.

- **сензорна стая: оборудване** - специално създадена среда, която стимулира всички сетива, повишава усещанията и/или спомага за релаксацията; сензорни завеси, килимчета, възглавнички, тактилни кутии; УВ подвижна лампа и други.

Центърът разполага с 8 /осем/ броя персонални компютри, 25 /двадесет и пет/ броя мобилни компютри, 5 /пет/ броя мултифункционални устройства, 1 /един/ бр. мултимедиен проектор и екран, 1 /един/ бр. аудио система.

От общо 42 общообразователни ДГ и училища в областта са оборудвани и обзаведени 34 ресурсни кабинети. С децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават и възпитават интегрирано се осъществява индивидуална и /или груповата работа в ресурсен кабинет/работна стая/ обзаведени с технически средства и дидактични пособия закупени от ресурсния център и от съответното училище/ДГ.

В 8 от общообразователните училища и ДГ все още няма ресурсни кабинети за ресурсните учители и учителите на деца с езиково-говорни нарушения. Използват се свободни класни стаи, методични, здравни кабинети или учителската стая. Това създава допълнителна трудност или неудобство на преподавателския състав при организацията за работа.

Достъпна архитектурна среда е осигурена само в 18 от общообразователните училища и детски градини в областта. Липсата на достъпна архитектурна среда в някои детски градини и училища затруднява достъпа на децата и учениците с двигателни увреждания до класните стаи.

Интегрирани деца и ученици в Ресурсен център за ПНОВДУСОП – Ловеч

Таблица 4

Интегрирани деца /ученици	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
В началото на уч. година	170	183	195	213
В края на уч. година	178	192	234	

С П Р А В К А

за деца и ученици на ресурсно подпомагане, интегрирани в училища и детски градини, броя на тези ученици/деца във всяко едно училище или детска градина в съответния ресурсен център
в Ресурсен център за ПИОВДУСОП – Ловеч

№	Област	Община	Населено място	Финансиращ орган	Код по Админ	Име на училището	брой уч-ци
	Ловеч	Априлци	Априлци	Община Априлци	1100101	ОУ "Васил Левски"	2
	Ловеч	Априлци	Априлци	Община Априлци	1100104	ПГ по туризам	2
	Ловеч	Летница	Летница	Община Летница	1100201	СОУ "Бачо Киро"	9
	Ловеч	Ловеч	Александрово	Община Ловеч	1100321	СОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	7
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Александрово</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101309</i>	<i>ОДЗ"Кокиче"</i>	3
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100301	ОУ "Васил Левски"	4
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100336	ОУ „Проф. Димитър Димов”	17
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100305	ОУ „Св.св. Кирил и Методий”	21
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100304	ОУ „Хр. Никифоров”	9
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100318	СОУ "Св. Кл. Охридски”	4
	Ловеч	Ловеч	Ловеч	Община Ловеч	1100316	СОУ "Тодор Кирков"	5
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101304</i>	<i>ЦДГ "Радост"</i>	2
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101301</i>	<i>ЦДГ "Поляче"</i>	2
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101314</i>	<i>ОДЗ "Слънце"</i>	1
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101306</i>	<i>ЦДГ „Първи юни"</i>	
	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Ловеч</i>	<i>Община Ловеч</i>	<i>1101305</i>	<i>ЦДГ „Детелина"</i>	3
	Ловеч	Луковит	Бежаново	Община Луковит	1100403	ОУ „Св.св. Кирил и Методий”	4
	Ловеч	Луковит	Дерманци	Община Луковит	1100404	ОУ "Неофит Рилски"	17
	<i>Ловеч</i>	<i>Луковит</i>	<i>Луковит</i>	<i>Община Луковит</i>	<i>1101401</i>	<i>ЦДГ "Звънче"</i>	1
	Ловеч	Луковит	Луковит	Община Луковит	1100411	НУ "Инж. Вълков"	6
	Ловеч	Луковит	Торос	Община Луковит		ОУ "Васил Левски"	1
	Ловеч	Луковит	Луковит	Община Луковит	1100402	СОУ "Алеко Константинов"	12
	Ловеч	Тетевен	Галата	Община Тетевен	1100502	ОУ „Георги Бенковски”	5
	Ловеч	Тетевен	Глогово	Община Тетевен	1100503	ОУ „Христо Ботев”	1
	Ловеч	Тетевен	Голям извор	МОМН	1100505	ООУ "Васил Левски"	1
	Ловеч	Тетевен	Градежница	Община Тетевен	1100506	ОУ "Васил Априлов"	4
	Ловеч	Тетевен	Тетевен	Община Тетевен	1100513	НУ ”Хаджи Генчо”	6
	<i>Ловеч</i>	<i>Тетевен</i>	<i>Тетевен</i>	<i>Община Тетевен</i>	<i>1101503</i>	<i>ЦДГ"Детелина"</i>	1
	Ловеч	Тетевен	Черни Вит	Община Тетевен	1100508	ОУ "Георги Бенковски"	1
	Ловеч	Троян	Борима	Община Троян	1100603	ОУ „Васил Левски”	2
	Ловеч	Троян	Врабево	Община Троян	1100604	ОУ "Христо Ботев"	3

Ловеч	Троян	Дебнево	Община Троян	1100606	ОУ "Любен Каравелов"	7
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1100615	НУ "Христо Ботев"	3
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1100613	СОУ "Св. Климент Охридски"	8
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1100612	СОУ „Васил Левски“	10
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1101603	ЦДГ "Синчец"	1
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1101617	ОДЗ "Буковец"	1
Ловеч	Троян	Троян	Община Троян	1101601	ЦДГ "Здравец"	1
Ловеч	Троян	Черни Осъм	Община Троян	1100610	СОУ "Васил Левски"	3
Ловеч	Угърчин	Кирчево	Община Угърчин	1100702	ОУ "Христо Ботев"	2
Ловеч	Угърчин	Лесидрен	Община Угърчин	1100703	ОУ "Св. Паисий Хилендарски"	3
Ловеч	Угърчин	Угърчин	Община Угърчин	1100705	СОУ "Св.св. Кирил и Методий"	9
Ловеч	Ябланица	Брестница	Община Ябланица	1100801	ОУ "Христо Ботев"	1
Ловеч	Ябланица	Ябланица	Община Ябланица	1101803	ОДЗ "Райна Княгиня"	1
Ловеч	Ябланица	Ябланица	Община Ябланица	1100805	СОУ „Васил Левски“	7
ОБЩО						213

Анализ на състоянието на Ресурсен център – Област Ловеч и външната среда

Образователно-възпитателен процес

Силни страни	Слаби страни
- работа с повече деца/ученици със специални образователни потребности в едно учебно заведение; - нарастващ брой обхванати деца със специални образователни потребности през изтеклите пет години; - извеждане на по-голям брой ДУСОП от социална изолация; - намаляване броя на децата, напуснали училище преди 16 години; - включване на деца със СОП от ранна възраст за подпомагане от специалисти; - увеличаване на броя общообразователни училища с осигурена достъпна архитектурна среда; - включване на ДУСОП в извънкласни, извънучилищни и международни фестивали и конкурси - участие и класиране в общински, регионални и национални конкурси; - добра координация, обмен на	- несъответствие в психическата зрялост и календарната възраст при насочване на деца със специални образователни потребности в група в ДГ; - наличие на 1-2 деца/ученици със СОП в отдалечени места на областта и невъзможност за осигуряване на адекватно ресурсно подпомагане; - занижена мотивация за участие на педагозите на общообразователното училище при изготвяне на ИОП и задължителната документация на ДУСОП; - липса на учебници и учебни помагала утвърдени от МОН за ДУСОП - учебници и учебни помагала написани на академичен стил, труден за разбиране от ДУСОП; - ограничаване /липса на такава/ на възможностите на учениците, завършили VIII клас с удостоверение

информация и подходящо планиране между ресурсен учител, учител по предмет и родител–възможност за достигане на ДОИ; - ресурсно обезпечаване за всички интегрирани ДУСОП в областта.	за завършен клас да продължат обучението си;

Кадрови ресурс

Силни страни	Слаби страни
- Квалифициран педагогически персонал; - Осигурена система за поддържаща професионална квалификация; - Формирано методическо обединение, изработен план за квалификация и дейности през учебните години; - проведени обучения на специалистите за повишаване на квалификацията им, включване в семинари организирани от НПО в областта; - обмяна на опит с РЦ от страната, Дневен център за деца и възрастни с увреждания, гр. Ловеч; ЦСРИ-Ловеч, ЦОП-Ловеч, ОПЦ-Троян; - организиране на традиционна среща за представяне на добри практики при работа с ДУСОП; - Участие на повече специалисти от РЦ в ЕКПО към РИО; - Популяризиране дейността на ресурсния център чрез участие на специалисти в конференции на национално ниво; - Сформиране на регионална секция на НАРУ	- работа с малък брой /1-2/ ДУСОП от отдалечени населени места в областта; - неподготвеност и липса на желание от страна на част от педагозите от общообразователните ЦДГ и училища за работа с ДУСОП; - в по-голяма част от детските градини и общообразователни училища липсват логопеди и психолози; - липса на квалифицирани специалисти - рехабилитатор на слуха и говора и специален педагог на деца със зрително затруднени в областта; - назначаване на нередовни ресурсни учители

Външни фактори

Силни страни	Слаби страни
- добро взаимодействие и партньорство с институции и общини от областта с цел по-добра интеграция; - партниране с НПО и включване в проекти за деца и ученици със СОП и техните семейства; - включване на доброволци от Център за работа с доброволци към РБ” Проф. Беню Цонев”, Ловеч в инициативи и изяви на децата от ресурсния център; - създаване на родителски клуб „Заедно” в РЦ; - Включване на деца/ученици със СОП в „Забавно лято 4”; - участие като част от партньорските организации в проект „Училище за всички” на Сдружение „Знание”, Ловеч съвместно с ОУ „Св. св. Кирил и Методий”-Ловеч и СОУ „Васил Левски”-Троян; - добро взаимодействие с ръководството на ПГ по ИТУ – Ловеч – базата, която ползва РЦ – Област Ловеч.	- трудно убеждаване на родители да осъзнаят и приемат проблема на детето си; - липса на толерантност на част от обществото да приеме децата със специални потребности; - недостатъчна заинтересованост и навременна обратна връзка от страна на част от родителите. -родителите не подsigуряват актуални медицински документи (ТЕЛК или протокол от ЛКК)

Материално-техническа база

Силни страни	Слаби страни
- осигурен транспорт към РЦ; - разработване и реализиране на проекти за подобряване на базата в учебните заведения за работа с ДУСОП; - обзавеждане на кабинети в РЦ – кабинет на психолог, логопед, сензорна зала, стая по интереси; - осигурена компютърна техника от спонсори; - достъп до интернет в част от кабинетите; - наличие на информационни програмни продукти;	- недостатъчно добре оборудвани кабинети в учебни заведения в по-отдалечени места, с по-малък брой ДУСОП; - недостатъчно обезпечаване с помощно –технически средства; - малък брой общообразователни училища и детски градини, в областта, в които е изградена достъпна архитектурна среда; - липса на контрол за изразходваните средства, включени в бюджетите на

- наличие на мултимедийна апаратура;- наличие на ресурсни кабинети, оборудвани с подходящи технически средства и дидактически пособия в по-голяма част от училищата и детските градини в областта.	общообразователните ДГ и училища за децата и учениците със СОП.

Финансиране

Силни страни	Слаби страни
- редовно финансиране;- финансиране от първостепенен разпоредител за капиталови разходи за ремонт, обособяване на кабинети и закупуване на техника; пътни разноски за пътуващи учители;- материално стимулиране на учители, работещи с ДУСОП в извънкласна и извънучилищна дейност;- привличане на спонсорство и включване в проекти.	- корекции в плана на бюджета се правят към началото на учебната година, а ДУСОП се интегрират целогодишно;

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Утвърждаване на обществения имидж на Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности в център с оптимални условия за удовлетворяване на растящото многообразие от социални, образователни и културни потребности в развитието на всяко дете.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Качествено и пълноценно включване на децата и учениците в хармонична училищна среда. Обогатяване на подкрепящата среда.
2. Установяване на социален диалог” семейство-ресурсен център- учебно заведение”.
3. Повишаване на икономическия и социалния статус на специалистите от Ресурсен център.
4. Координация на действията и активно включване на директори, учители и родители в процеса на включващото обучение.
5. Създаване на благоприятни условия за развитие на извънкласни и извънучилищни дейности за формиране на разнообразие от поведение, етични системи и ценности с цел по-добро включване на ДУСОП.
6. Оптимизиране и осигурена координация между ресурсния център и институции, работещи с деца.

III. ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ВКЛЮЧВАЩО ОБУЧЕНИЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

1. Превенция на социалната изолация и положителна промяна в обществените нагласи.
2. Развиване на междуинституционалното сътрудничество за включване на деца и ученици в хармонична училищна среда.
3. Активно включване на родителската общност.
- 4.. Подобряване на подкрепящата среда в общообразователните училища и детски градини.
4. Ранна диагностика, обхващане на деца и ученици със специални образователни потребности.
5. Професионално ориентиране на ученици завършили VIII клас.
6. Намаляване броя на децата напуснали училище.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ПО РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА

Оперативна цел	Дейности	Срок	Изпълнител/и	Индикатори	Финансово и ресурсно осигуряване
I. Осигуряване в детските градини и училищата от област Ловеч на подходяща подкрепяща среда за децата и учениците с увреждания, деца от малцинствен етнически произход и от маргинализирани групи.	1. Ранна диагностика на децата със СОП.	Постоянен	Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни	Брой новопостъпили деца	РЦ, училища и детски градини, РЦЗ
	2. Архитектурно адаптиране на достатъчен брой детски градини и училища на територията на всички общини от област Ловеч, в зависимост от броя и спецификата на децата, които се обучават.	2013-2014	училища, РЦЗ ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища	Брой архитектурно адаптирани учебни заведения	Общини, училища, детски градини, НПО
	3. Изграждане и оборудване на ресурсни кабинети в училищата и детските градини, в които се обучават интегрирано деца и ученици със СОП	Постоянен	Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища	Брой ресурсни кабинети	Общини, училища, детски градини, НПО, РЦ
	-обогатяване на библиотечен фонд	Постоянен	Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища		Общообразователни педагози и специални педагози
	4. Разширяване на достъпа до учебното съдържание чрез адаптирането му съобразно специфичните потребности и възможности на детето	Постоянен			
5. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и създаване на атмосфера на толерантност и разбирателство, чрез организиране на концерти, ателиета по изкуства и занаяти	Постоянен	Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища	Включване на деца и ученици със СОП в групи	РЦ, ОДК, ОПЦ, общообразователни училища	

	6. Осигуряване на възможност за обучение на ученици със СОП в паралелки за придобиване на I-ва степен на професионална квалификация в подходящи професии и в непрофилирани паралелки 7. Провеждане на супервизии от специалистите на РЦ-Ловеч в общообразователните учебни заведения	Постоянен	РЦ, ПГ, ОУ, СОУ Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища	Брой деца Брой специалисти и участници	РЦ, ПГ, ОУ, РИО, общини, фирми РЦ, училища и детски градини, общини
II. Привличане на семействата на всички деца/ученици за активно участие в процеса на включващото образование	1. Информационна кампания за популяризиране на същността и спецификата на включващото обучение чрез медийни изяви, семинари, работни срещи, конференции, кръгли маси, хепънинг.	Постоянен	Ресурсен център, ЦДГ/ОДЗ, общообразователни училища	Брой проведени мероприятия и участници	РЦ, родители и родителски организации, училищни ръководства
	2. Организиране на родителски срещи по общини	Постоянен	РЦ, училища, детски градини, родителски организации	Брой проведени мероприятия	РЦ, НПО, училища, детски градини, родители
	3. Организиране на тренинги и създаване на групи за взаимопомощ на родители на деца с проблеми	Постоянен	РЦ, НПО, родители	Брой проведени срещи	РЦ, НПО, родители, ЦСРИ, ЦОП, ОЗД
III.	1. Провеждане на тематични педагогически съвети в	Началото на всяка	РЦ, ЕКПО, РИО, училища и детски	Брой проведени тематични	РЦ, ЕКПО, РИО, училища и детски

Продължаване процеса на повишаване квалификацията и усъвършенстване на професионалните компетентности на педагогическите кадри за работа с деца/ученици със СОП.	общообразователните училища и детски градини за същността на включващото обучение	учебна година	градини	съвети	градини
	2. Използване на иновативни техники и добри практики в процеса на включващото образование	Постоянен	РЦ, училища и детски градини	Брой открити уроци и презентации,	РЦ, НПО, училища, детски градини
	3. Провеждане на областна научно-практическа конференция за представяне на добри педагогически практики и разработки в помощ на обучението на деца със СОП.	2014 г. 2015г.	РЦ, училища, детски градини, общини, областна администрация, РИО	Провеждането на конференцията	РЦ, училища, детски градини, общини, областна администрация, РИО
	4. Продължаващо обучение на специалистите от РЦ чрез участие в семинари, тренинги, обучения и конференции.	Постоянен	РЦ	Брой специалисти, преминали през обучение	РЦ, НПО ВУЗ, ДИУУ
5. Организиране на екипни срещи за обмяна на успешни педагогически практики между ресурсните учители 6. Организиране на срещи между специалистите от ЕКПО и диагностичните екипи по места	Постоянен	РЦ	Брой проведени срещи	Ресурсни центрове от други области, РЦ – Ловеч	
	Началото и края на всяка учебна година	РИО, ЕКПО, РЦ, училищните диагностични екипи	Брой проведени срещи	РЦ, РИО, училища и детски градини, общини	
IV. Преодоляване на	1. Информационни разяснителни кампании	Постоянен	РЦ	Брой изяви	РЦ, РИО, медии, родители, НПО

негативни обществени стереотипи. Постигане на позитивна обществена нагласа и осигуряване на по-добра координация между институциите за целите на включващото обучение.	2. Изполване на действащи програми към Д „БТ” за осигуряване на специалисти за нуждите на включващото обучение – помощни педагози. 3. Популяризиране на постиженията на учениците чрез организиране на изложби, базари, концерти, пленери, мобилни изложби	2014-2015 Постоянен	РЦ РЦ, училища, детски градини	Брой помощни педагози Брой проведени мероприятия	МТСП, Бюро по труда РЦ, общини, училища, НПО

Очаквани резултати:

I. Развитие на създадената подкрепяща среда в детски градини и общообразователни училища.

Постигане на пълно взаимодействие между ресурсен учител - общообразователен учител при обучението и възпитанието на децата и учениците включени в общообразователна среда, с цел постигане на оптимални резултати в учебно-възпитателния процес и успешна социализация.

Ранна диагностика и своевременно подкрепа.

Осигуряване на единство при обучението, възпитанието, рехабилитацията и социализацията на децата и учениците.

Възможност за професионален избор на завършващите VIII клас, с цел развитие на практическите умения, отговарящ на възможностите и потребностите им

Реално включване в социалния живот на децата и учениците и промяна на обществената нагласа

II. Родителската общност да се ангажира в по-активно участие в образователно-възпитателния процес и алтернативни форми за рехабилитация и социална адаптация.

Осигуряване на морална и професионална помощ на родители и деца.

Обмяна на информация относно образование, възпитание и рехабилитация.

По-добро обгрижване на децата и възможност за професионална реализация на родителите.

Намаляване броя на отпадналите ученици.

Концентрация на по-голям брой ученици в учебно заведение, където има изградена добра практика, осигурени специалисти и подкрепяща среда.

III. Адекватно кариерно развитие на специалисти.

Повишаване на социалния и икономически статус.

Утвърждаване ролята и мястото на Ресурсния център като водещо звено в процеса на признаване и удовлетворяване на многообразните потребности на децата и учениците в областта.

IV. Доброто сътрудничество с различни институции предпоставка за осъществяване на стратегическата цел на центъра.

Постигане на гъвкавост при оценяване на постиженията на учениците като резултат от цялостното им обучение и възпитание, и при обогатяване и подобряване на подкрепящата среда.

Оптимално и навременно компенсиране на дефицитите чрез ранната диагностика и комплексното педагогическото въздействие

По-активно включване на педагозите от общообразователните учебни заведения в учебно-възпитателния процес и превенция от отпадане.

Предоставяне на разнообразни форми за целогодишна извънкласна и извънучилищна дейност с цел разгръщане на потенциалните възможности, повишаване на собствената значимост и осмисляне на свободното време.

Координиране и синхронизиране на дейностите на всички институции имащи отношение към обучението, възпитанието, социалната и трудова реализация.

Ясно разграничаване на отговорностите на образователните, социалните и здравни институции за деца по отношение на закрила на детето, образование, рехабилитация, и превенция срещу отпадане от училище.

Активно ангажиране на местните медии в процеса на промяна на нагласите и убеждаване на обществото във възможностите на децата и учениците.

V. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ АНГАЖИРАНИ С ПОЛИТИКАТА ЗА ВКЛЮЧВАЩО ОБУЧЕНИЕ

1. Министерство на образованието и науката;
2. Регионален инспекторат по образование - Ловеч
3. Дирекция „Социално подпомагане”
4. Отдел „Закрила на детето”
5. Регионален център по здравеопазване
6. Общини
7. Юридически лица с нестопанска цел

VI. ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Държавния бюджет;
2. Средства получени при реализиране на одобрени проекти и програми;
3. Собствени приходи, спонсорства и дарения;

VII. МЕХАНИЗЪМ ЗА МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИНТЕГРИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

РЦПНОВДУСОП – Област Ловеч приема Годишен план за реализиране на дейности по изпълнението на заложените цели в Програмата за развитие на включващото обучение в Област Ловеч 2012-2015 г.

Наблюдението и оценката на изпълнението на целите на Програмата за развитие на включващото обучение се осъществява от МОМН и РИО чрез изготвяне доклад-анализ за дейността на Ресурсния център в края на всяка учебна година и мерките, които ще бъдат предприети за следващата.

На местно ниво наблюдението се изпълнява от Областен обществен съвет.

Програмата ще бъде актуализирана на третата година от нейното изпълнение с оглед оптимизиране на заложените цели и постигнати резултати.

МОНИКА ДОНЧЕВА